

Reisjärven tuulivoimaohjelma asukaskysely

Kyselyn tulosten koonti
3.7.2023

Kyselystä

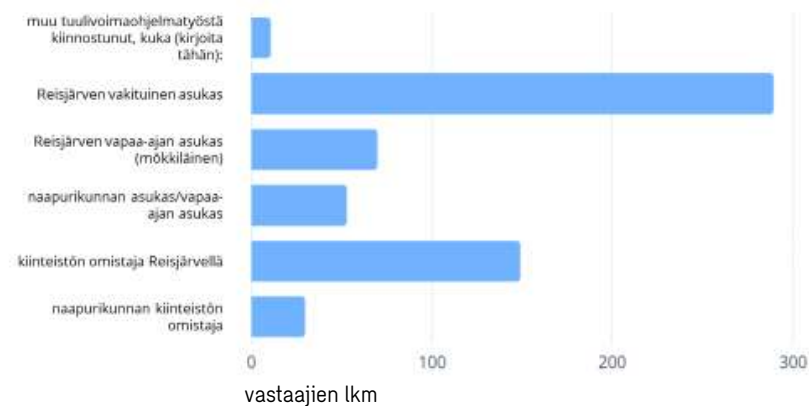
- Tuulivoima on tällä hetkellä voimakkaasti kehitettävää, eli rakentamisen suunnittelu ja toteuttaminen on aktiivista. Tuulivoimarakentamisesta keskustellaan myös Reisjärvellä.
 - Vaikka aikaisemmat selvitykset eivät ole pitäneet Reisjärveä tuulivoimalle potentiaalisena alueena, hanketoimijat ovat olleet erittäin aktiivisia nyt, kun on mahdollista rakentaa korkeampia tuulivoimaloita. Reisjärven kunnanhallitus ja -valtuusto ovat päättäneet, että kunnassa toteutetaan asukkaille tuulivoimakysely, jossa selvitetään kuntalaisten ja maanomistajien tahtotilaa tuulivoimarakentamiselle sekä tuulivoimarakentamisen periaatteita kuntalaisten näkökulmasta.
 - Kyselyn tulosten pohjalta kunnassa päätetään jatkotoimista tuulivoimahankkeiden osalta.
-
- Kysely oli avoinna touko-kesäkuussa 2023.
 - Vastajille luvattiin, että kyselyn vastaukset käsitellään luottamuksellisesti (konsultti ja ohjausryhmä). Kyselyssä ei myöskään kysytty henkilötietoja eikä muita vastaajan tunnistamisen mahdollistamia tietoja.
 - Vastauksista on koottu yhteenveto tähän raporttiin. Lisäksi Reisjärven kuntaan on toimitettu kaikki kyselyyn jätetyt vastaukset tiedoksi, mutta tätä aineistoa ei julkaista.



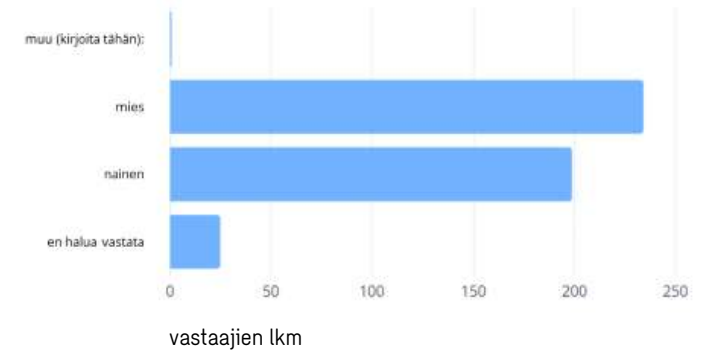
Taustatiedot

- Kyselyyn vastasi yhteensä 465 henkilöä. Kyselyssä ei oltu pakotettu vastaamaan kaikkiin kysymyksiin, joten kysymyskohtaiset vastausmäärät vaihtelevat.
- Vastanneista 51 % on miehiä ja 43 % naisia. 25 vastaajaa ei halunnut kertoa sukupuoltaan.
- Vastaajat ovat pääosin 26-65-vuotiaita (78 %). Tätä nuorempia vastaajia on 39, vanhempia vastaajia 62 (yhteensä 22 % vastanneista).
- 65 % vastanneista on Reisjärven vakituksia asukkaita ja 16 % vapaa-ajan asukkaita. Vastanneista 34 % on kiinteistönomistajia Reisjärvellä. Kysymyksessä pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdoista, joten vastauksia on enemmän kuin vastanneiden yhteismäärä.
- Naapurikuntien asukkaita tai vapaa-ajan asukkaita on 12 % vastanneista. Vastanneista 63 ilmoittaa olevansa pelkästään joko naapurikunnan asukas/vapaa-ajanasukas, kiinteistönomistaja tai muu vastaaja

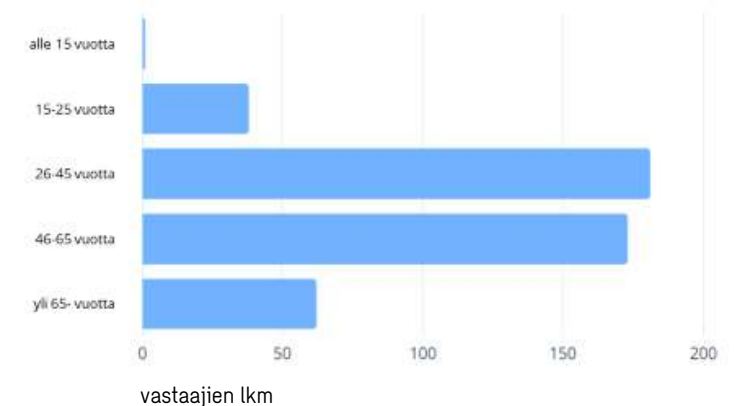
Oletko: (voit valita useamman)



Sukupuolesi



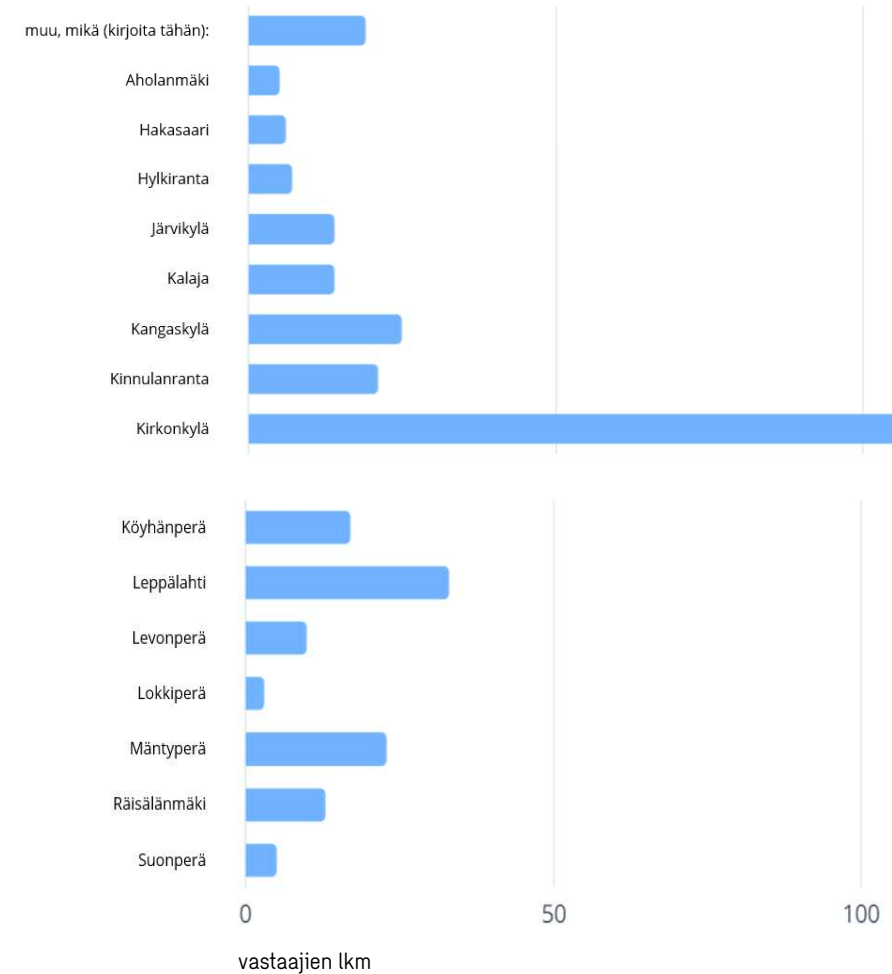
Ikäsi



Reisjärvi asuinpaikkana

- Vastaajia on eri puolilta Reisjärveä. Aktiivisimmat vastaajat ovat Kirkonkylältä (114), Leppälahdelta (33) ja Kangaskylältä (25).
- Vastaajista 203 viettää Reisjärvellä vuosittain yli 300 päivää.

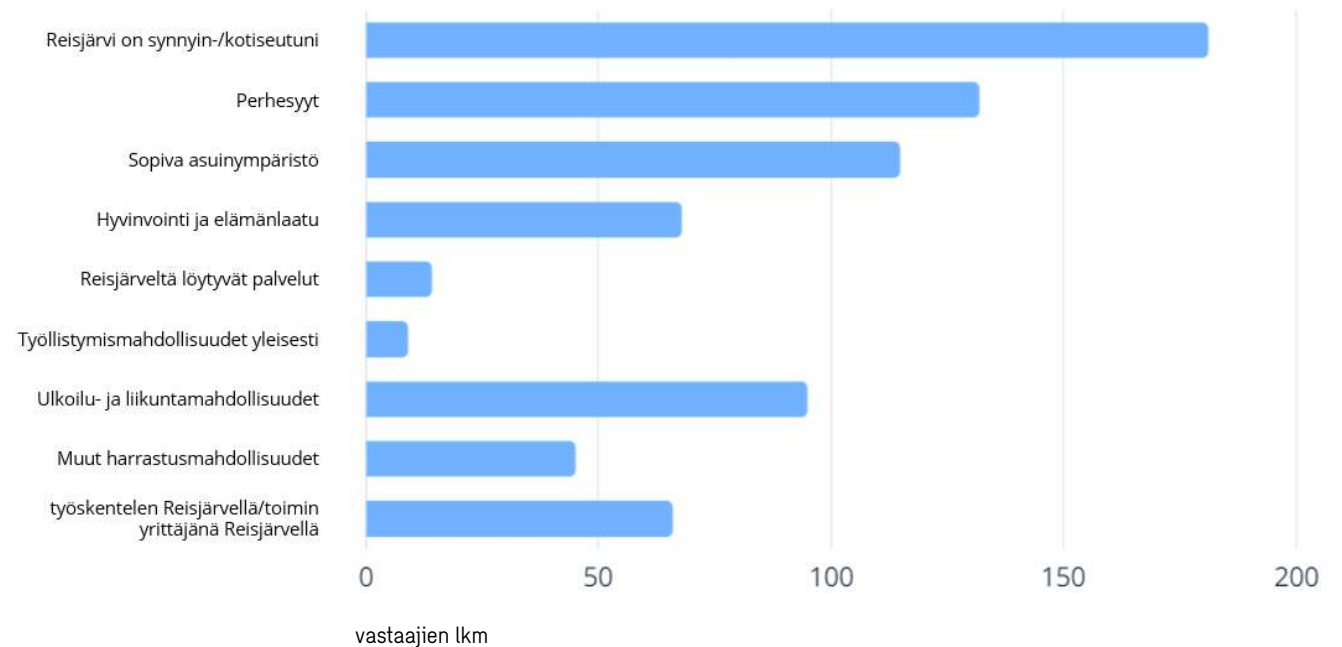
Asuinpaikkasi Reisjärvellä:



Reisjärvi asuinpaikkana

- Vastaajilta kysyttiin, miksi he ovat valinneet Reisjärven vakituiseksi tai vapaa-ajan asuinpaikakseen. Kysymyksessä oli mahdollista valita useita vaihtoehtoja.
- 58 % vastaajista on kotoisin tai syntynyt Reisjärvellä. Myös perhesyyt ja sopiva asuinympäristö ovat olleet voimakkaita syitä asettua Reisjärvelle.

Miksi olet valinnut Reisjärven vakituiseksi tai vapaa-ajan asuinpaikaksesi (voit valita useammat)?



Reisjärvi asuinpaikkana

- Vastaajilta kysyttiin avoimessa kysymyksessä, mitä asioita he arvostavat Reisjärvessä
- Vastauksissa korostui erityisesti luonto, rauhallisuus, ihmiset sekä yhteisöllisyys. Reisjärveä pidetään turvallisena ja puhtaana paikkana asua, jossa ovat palvelut saatavilla.

| | |
|------------------------|---------------|
| Luonto | 218 mainintaa |
| Rauhallisuus | 105 mainintaa |
| Vedet ja järvet | 45 mainintaa |
| Kauneus | 44 mainintaa |
| Kunta | 37 mainintaa |
| Ihmiset | 36 mainintaa |
| Maisema | 34 mainintaa |
| Puhtaus | 30 mainintaa |
| Yhteisöllisyys | 20 mainintaa |
| Hiljaisuus | 20 mainintaa |
| Turvallisuus | 19 mainintaa |
| Erämaisuus ja retkeily | 19 mainintaa |
| Palvelut | 16 mainintaa |
| Liikunta ja ulkoilu | 15 mainintaa |
| Koti | 15 mainintaa |
| Koulu | 14 mainintaa |
| Maaseutu | 9 mainintaa |
| Harrastukset | 7 mainintaa |
| Työt | 6 mainintaa |

Energiantuotannosta yleisesti

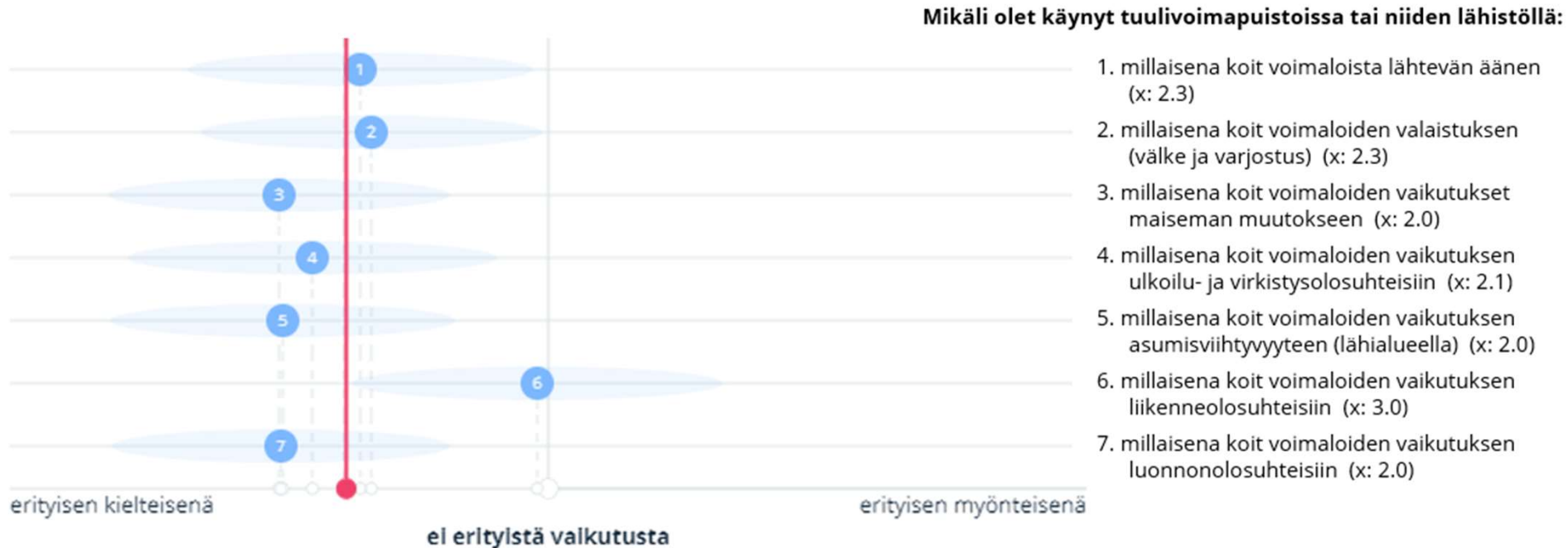
- Vastaajat katsovat olevansa perehtyneitä tuulivoiman hyötyihin ja haittoihin (87 % vastaajista).
- Noin puolet vastanneista pitää ilmastonmuutosta vakavana ongelmana ja uusiutuvan energian tuotantoa tärkeänä Suomessa.
- Väite tuulivoimasta ympäristöystävällisenä energiantuotantomuotona jakaa mielipiteitä. Kielteisesti vastaa 47 % ja myönteisesti 41 % vastaajista.
- Lisää tuulivoimaloita toivoo Suomeen 34 % ja Reisjärvelle 36 % vastaajista. Sen sijaan lisää aurinkovoimaloita toivoo Suomeen 70 % ja Reisjärvelle 61 % vastaajista. Muuta uusiutuvaa energiantuotantoa toivoo Reisjärvelle 68 % vastaajista.
- Uusiutuvasta energiantuotannosta vastaajat kannattivat eniten bio- (45 %) ja aurinkoenergiaa (40 %) sekä tuulivoimaa (36 %).
- Muista energiantuotantomuodoista vastauksissa mainittiin ydinvoima, turve, bioenergia ja -kaasu, puu/hake, vesivoima ja kivihili.



Kokemukset tuulivoimapuistoista

- Vastaajia pyydettiin kertomaan kokemuksia tuulivoimasta kysymyksellä, ovatko he käyneet jonkin toiminnassa olevan tuulivoimapuiston alueella tai lähialueella Reisjärvellä, muualla Suomessa tai ulkomailla. Jopa 92 % kertoi käyneensä tuulivoima-alueen lähistöllä.
- Tuulivoima-alueista useimmin oli käyty lähialueen kunnissa: Haapajärvi (122), Ylivieska (72), Kalajoki (75), Sievi (39) Kannus (26), Lestijärvi (21) ja Nivala (4) vastaajista
- Kysyttäessä Alueita, joita Reisjärvellä tulisi jättää tuulivoimalta vapaiksi, esim. erämaisiksi luonnonalueiksi tuli monia vastauksia
- Ilman tuulivoimaa koko kunnan aluetta kannatti 81, Eteläsydänmaata 53, Peuranpolkua 38, Rauraa 30, metsiä 26 vesistöjä 20, asutuksesta 20, erämaa-alueita 18, Kiiskinevan aluetta 10 ja Korpista 5 vastaajista.

Tuulivoimaloiden vaikutukset

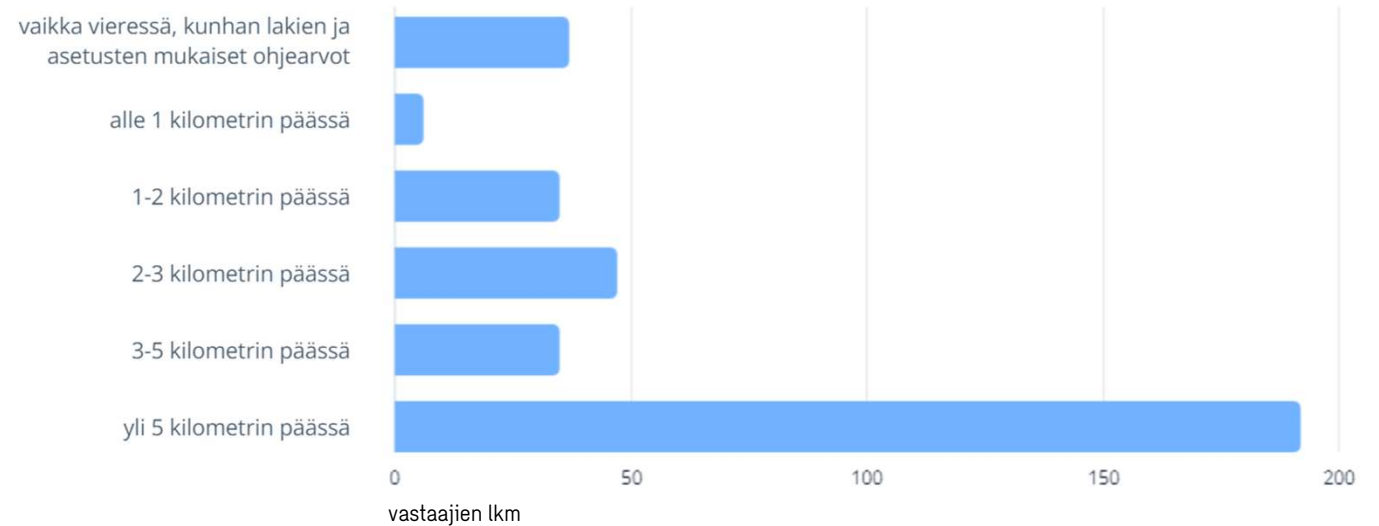


- Tuulivoimapuistoilla käyneiltä vastaajilta tiedusteltiin heidän kokemuksiaan tuulivoimaloiden vaikutuksista.
- Kaikki vaikutukset koettiin yleisesti melko kielteisinä. Kielteisimmin suhtaudutaan vaikutuksiin maisemaan ja luonnonolosuhteisiin (67 %,) asumisviihtyvyyteen (66 %) sekä ulkoilu- ja virkistysolosuhteisiin (65%).
- Myönteisimmin vastaajat näkevät tuulivoimaloiden vaikutukset liikenneolosuhteisiin: vain 34 % näkee nämä vaikutukset kielteisinä tai melko kielteisinä.
- Vastaajat voivat kertoa avoimessa kysymyksessä tarkemmin kokemistaan vaikutuksista. Yleisimmin esille nousivat melu ja ääni, luonnonympäristön ja maiseman muutokset, terveysvaikutukset (mm. pahoinvointi) sekä turvallisuuskysymykset. Kommentteja on sekä puolesta, että vastaan, mutta negatiiviset vaikutukset korostuivat enemmän. Esimerkiksi tuulivoiman haittavaikutus asumiseen nousi usein esille. Tuulivoimaloiden hyödyt nähtiin myös lyhytaikaisina ja keskittyvän muille kuin kuntalaisille.

Etäisyys asutukseen

- Vastaajilta kysyttiin tuulivoimaloiden sopivaa etäisyyttä asutuskeskittymistä.
- 55 % vastaajista piti sopivana vähintään viiden kilometrin etäisyyttä ja 13 % kahdesta kolmen kilometrin etäisyyttä.

Kuinka kaukana asutuskeskittymästä (taajama, kylä) tuulivoimalat voivat lähimmillään mielestäsi sijaita?

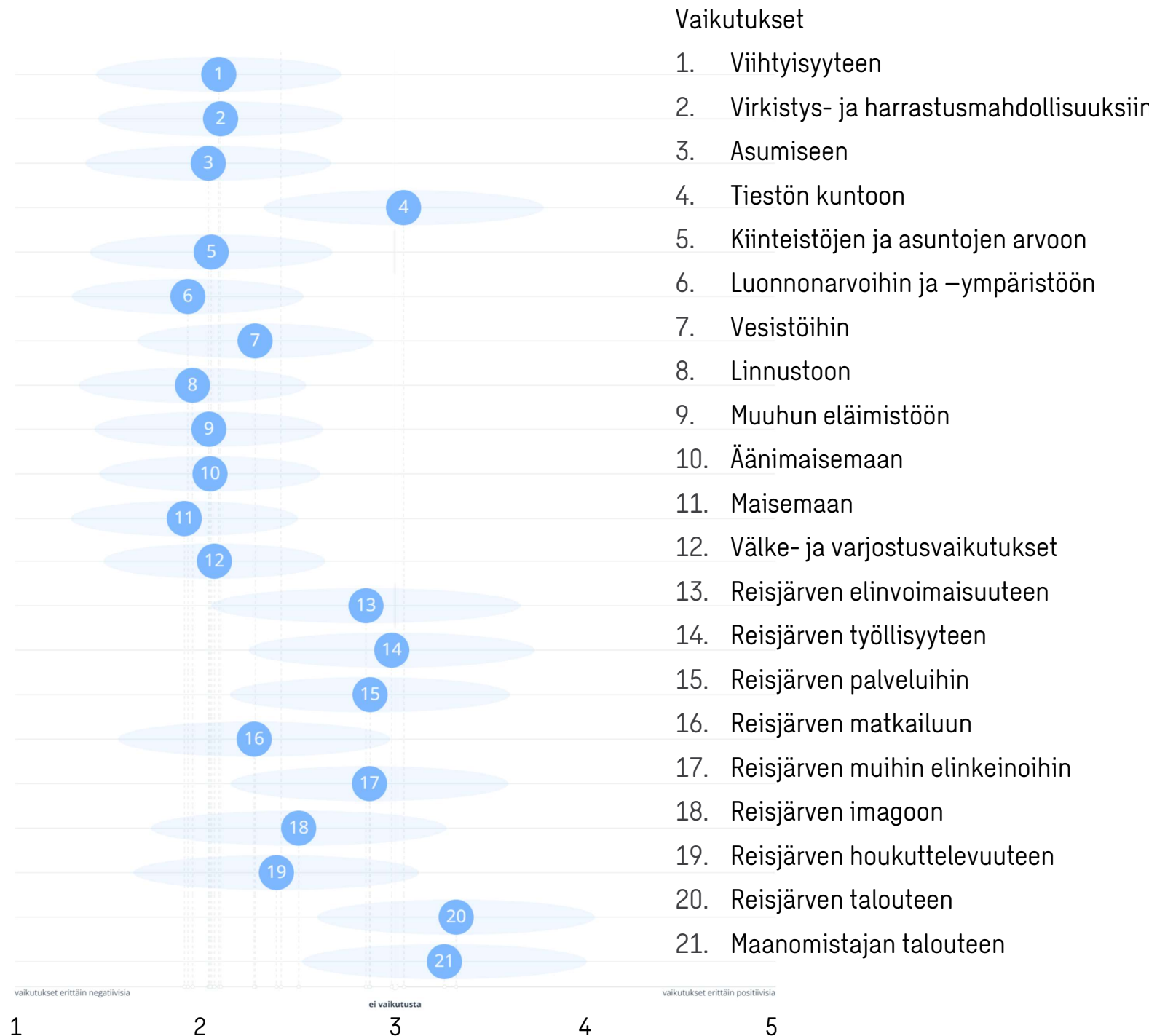


Tuulivoiman vaikutukset

Vastaajia pyydettiin arvioimaan tuulivoimaloiden vaikutuksia eri teemoihin. Iso osa vaikutuksista nähdään keskimäärin negatiivisena

- Kielteisimpänä nähtiin vaikutukset maisemaan (72 %), luonnonarvoihin ja –ympäristöön (72 %), lähialueen linnustoon (69 %) ja asumismahdollisuuksiin (66,5 %).
- Myönteisimpinä nähtiin vaikutukset Reisjärven talouteen (48 %), maanomistajan talouteen (51,3) ja Reisjärven tiestön kuntoon (43 %).

Prosenttiosuudet laskettu yhteensä: Vaihtoehdon 1 (erittäin negatiivisia) tai 2 (melko negatiivisia) valinneiden osuus / vaihtoehdon 4 (melko positiivista mieltä) ja 5 (erittäin positiivista) osuus.



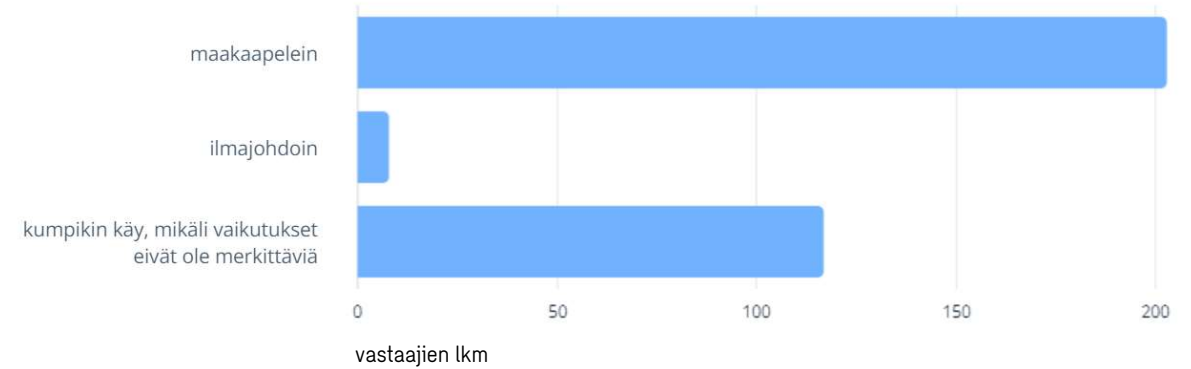
Muita vaikutuksia

- Vastaajia pyydettiin kirjaamaan mahdolliset muut vaikutukset esimerkiksi **rakentamis-, sulkemis- ja purkuvaiheessa**, joita he arvelevat tuulivoimapuistoilla olevan, ja joita tulisi arvioida.
- **Rakentamisvaiheessa** vastauksista nousee esille tiestön huono kunto ja tiestön parantamisen ”toteutumattomat lupaukset”. Lisäksi pelätään liikenteen määrän kasvua, jota tuulivoimarakentaminen aiheuttaa. Paikalliset pitäisi saada työllistymään hankkeeseen ja arvioida vaikutuksia paikallisiin yrittäjiin. Lisäksi erityisesti siirtolinjojen vähäiset korvaukset herättivät mielipiteitä. Vastauksissa nousi esille myös huoli puuston raivaamisesta teitä ja siirtolinjoja varten. Rakentaminen ei saa haitata ihmisten elämää, mutta tiestön kunnon toivotaan paranevan.
- **Sulkemis- ja purkuvaiheessa** vastauksissa pyydettiin epävarmuuden selkeyttämistä ja vastuunjakoja erityisesti perustusten purkuun ja alueen ennallistamiseen. Vastauksissa korostuu huoli siitä, että purku ja ennallistaminen jää maanomistajan ja kunnan ratkaistavaksi. *”Mielestäni kunnan pitäisi varmistaa että tuulivoimayhtiöt aloittavat heti käytön jälkeen rahastoimaan sulkemiseen ja purkuun käytettävää rahaa...”*. Vastauksissa korostetaan sitä, että perustukset ovat ongelmajätettä. Toisaalta purkaminen nähdään liiketoimintamahdollisuutena ja kierrätysmahdollisuudet on hyvä huomioida.

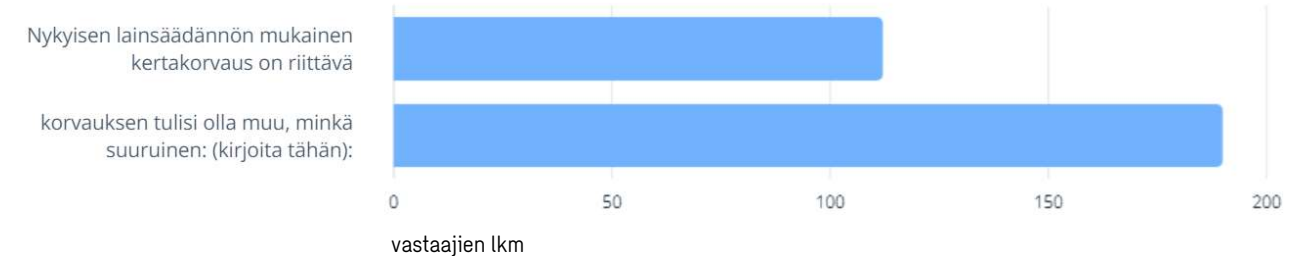
Sähkönsiirto

- Vastaajilta kysyttiin, miten heidän mielestään tuulivoimapuistojen sähkönsiirto tulisi toteuttaa sekä millainen korvaus olisi vastaajan mielestä kohtuullinen sähkönsiirtolinjojen maanomistajille. Enemmistö (62 %) kannattaa maakaapeleita ja vain 2,4 % ilmajohtoja. 36 %:lle käy kumpikin vaihtoehto, mikäli vaikutukset eivät ole merkittäviä. 37 % vastanneista näkee kertakorvauksen riittävänä, kun taas 63 % ei.
- Eniten esille nousi maanomistajien korvaukset, joiden tulisi vastaajien mielestä olla reilu ja riittävä, kuten ”100 vuoden puutuotannon arvo”. Myös jatkuvaa korvausta, kuten tiettyä %-osuutta tuotosta, kannattaa moni vastaajista. Vastausten perusteella sähkönsiirrosta pitäisi maksaa sama korvaus kuin tuulivoimaloista.
- Vastaajat kommentoivat myös vapaasti sähkönsiirtoa. Johtokäytävien tulisi olla mahdollisimman kapeita ja hyödyntää olemassa olevia johtokäytäviä. Lisäksi linjat haluttaisiin mahdollisimman usein maakaapelein. Sähkölinjojen nähdään maisemahaittana ja ne pirstaloivat metsäalueita, jolloin linjat tulisi sijoittaa sinne, missä niistä on vähiten haittaa. Vastaajat odottavat myös lunastuslain uusimista.

Tulisiko tuulivoimapuistojen sähkönsiirto toteuttaa mielestäsi



Millainen korvaus olisi mielestäsi kohtuullinen sähkönsiirtolinjojen maanomistajille?



Tuulivoimalle suunnitellut alueet

Vastaajia pyydettiin arvioimaan tuulivoimalatuotannon sopivuutta suunnitelluille alueille Reisjärvellä ja lähialueilla.

Jokaisen alueen kohdalla yleisin vastaus oli, että alue soveltuu tuulivoimalle erittäin huonosti.

Huonoiten vastaajien mielestä tuulivoima-alueiksi soveltuvat Rauranselkä (68 %), Iso Korteneva (58 %) ja Lestijärvi 98 (58 %).

Prosenttiosuudet laskettu yhteensä: Vaihtoehdon 1 (erittäin negatiivisia) tai 2 (melko negatiivisia) valinneiden osuus.

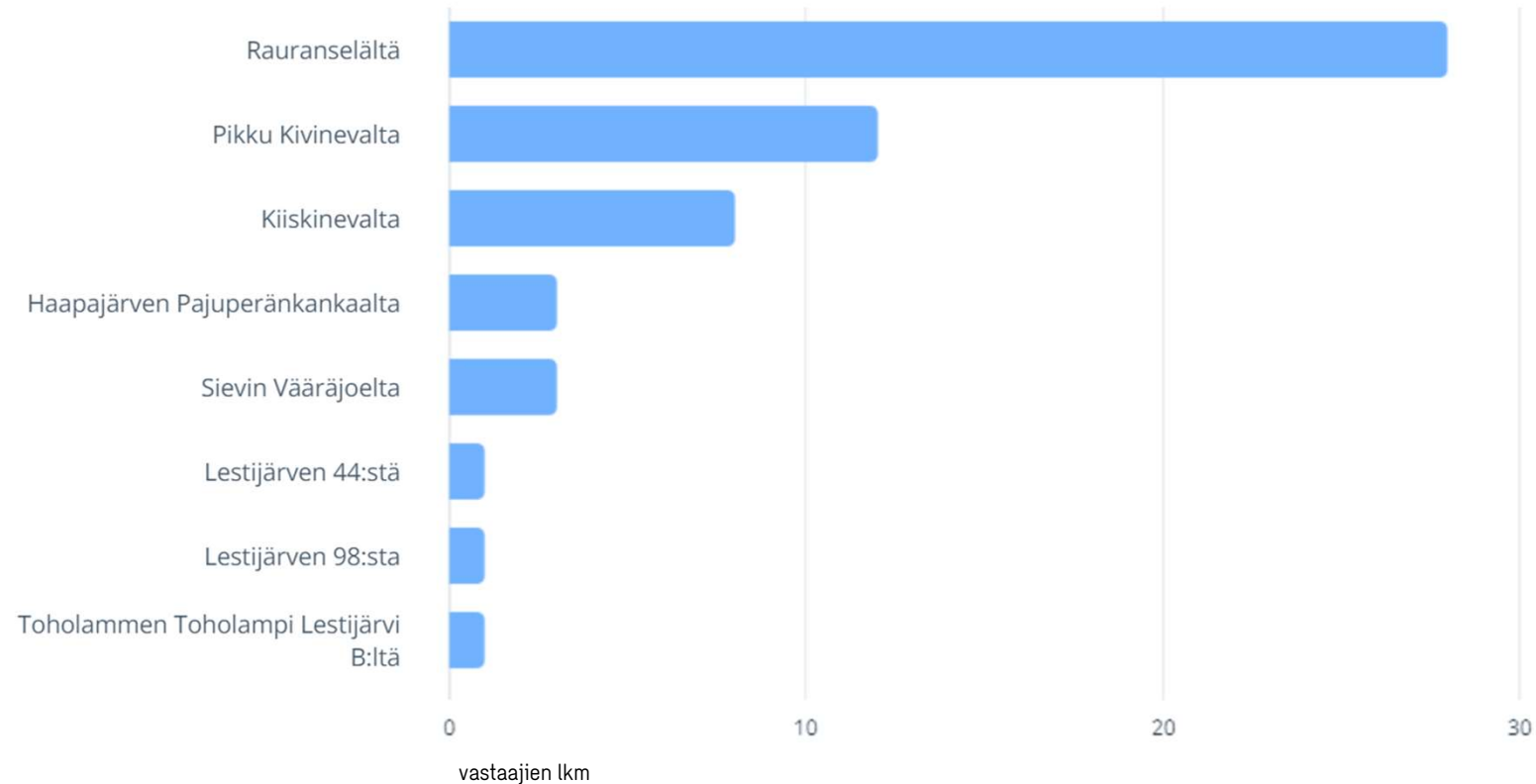
Myönteisimmin suhtauduttiin Sievin Kenkäkankaaseen (30 %), Lestijärvi 45:teen (30 %) sekä Toholampi Lestijärvi A ja B:hen (29 %) tuulivoimatuotantoon. Näidenkin alueiden osalla vastausten keskiarvo on alle kolmen (kielteinen).

Prosenttiosuudet laskettu yhteensä: Vaihtoehdon 4 (melko hyvin) tai 5 (erittäin hyvin) valinneiden osuus.



Maanomistus

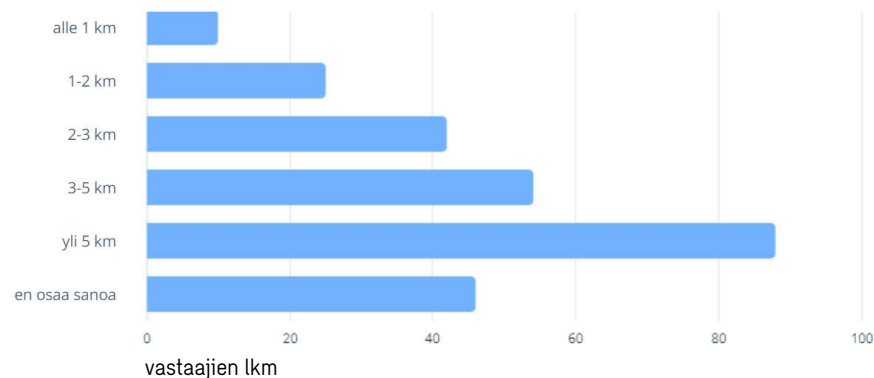
- Vastaajilta kysyttiin, omistavatko he maata suunniteltujen tuulivoimapuistojen alueelta tai sen läheisyydestä. 17 % vastaajista omistaa maata jonkin suunnitellun tuulivoimapuiston alueelta ja 17 % lähialueelta, alle 2 km etäisyydeltä.
- Useimmat vastaajista omistavat maata Rauranselältä (28), Pikku Kivinevalta (12) tai Kiiskinevalta (8).
- Kiiskinevan (24), Rauranselän (8) ja Haapajärven Pajuperänkankaan (8) lähetyviltä omistetaan eniten maata.
- Kuvaajasta puuttuvien puistojen alueilta ei omistettu maata



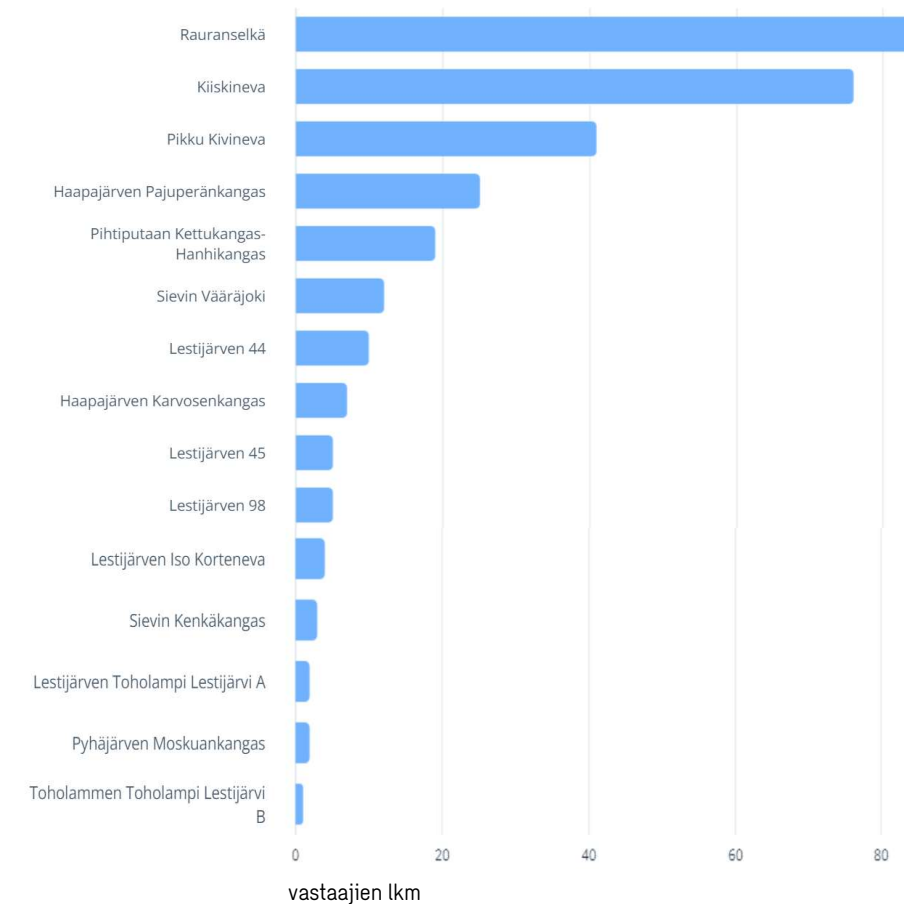
Etäisyys asuinpaikkaan

- Vastaajilta kysyttiin arviota, kuinka kaukana heidän vakituinen tai vapaa-ajan asuinpaikkansa sijaitsee lähimmillään jostain suunnitellusta tuulivoimapuiston alueesta.
- 16 % vastaajista arvioi asuvansa 2-3 km etäisyydellä ja 9 % 1-2 kilometrin etäisyydellä. Yli 5 kilometrin päässä suunnitelluista tuulivoimapuiston alueista arvioi asuvansa 33 % vastaajista
- Yleisimmin vastaajat asuvat lähimpänä Rauranselkää (84) tai Kiiskinevaa (76).
- Kiiskineva (69), Rauranselkä (60) ja Haapajärven Pajuperänkangas (40) arvioitiin yleisimmin sijaitsevan näkö ja/tai kuuloetäisyydeltä vastaajien asunnoilta

Kuinka kaukana arvioit asutosi tai vapaa-ajan asutosi sijaitsevan lähimmillään jostain suunnitelluista tuulivoimapuiston alueista (lunnuntietä)?



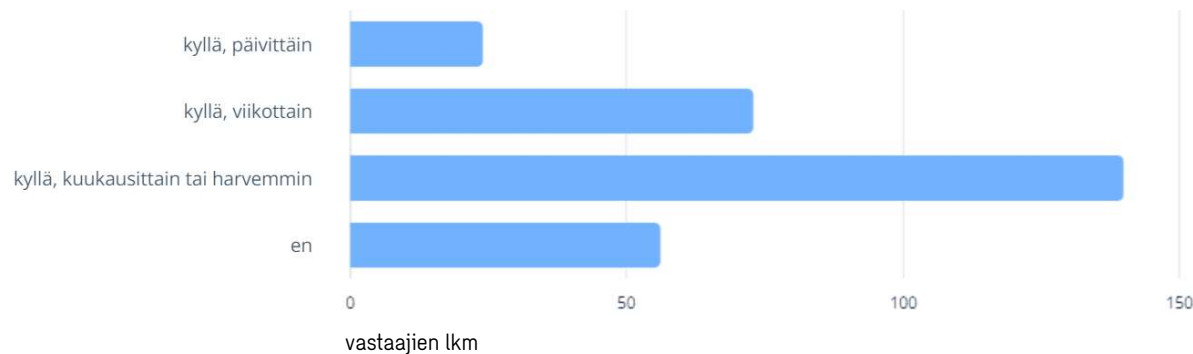
Mikä tuulivoimapuiston alue (/mitkä alueista) sijaitsee lähimpänä vakituista- tai vapaa-ajan asuntoasi: (voit valita useamman)



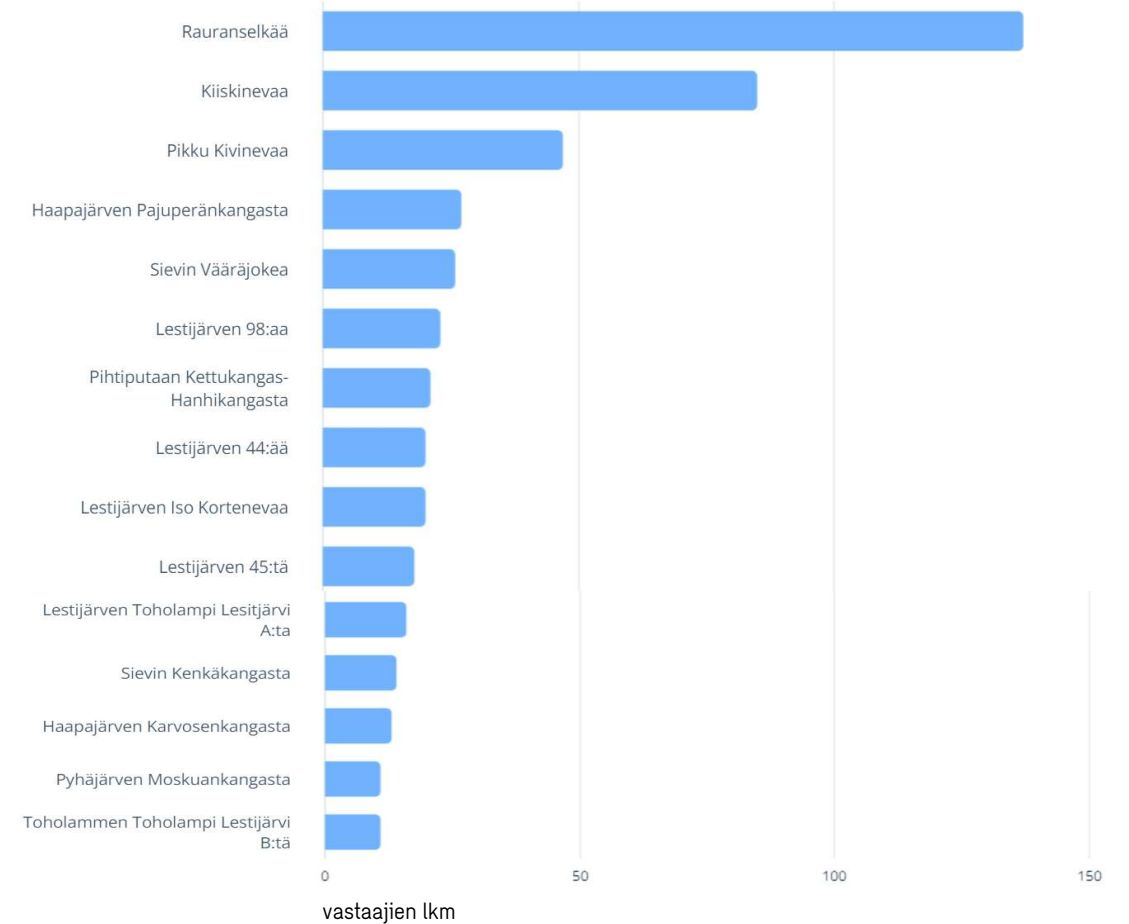
Alueiden käyttö

- Vastaajilta kysyttiin myös, käyttävätkö he jotain suunnitelluista tuulivoimapuiston alueista virkistykseen tai muuhun toimintaan. Vastanneista 19 % ei käytä mitään alueista
- 8 % kertoo käyttävänsä alueita päivittäin, 25 % viikoittain ja 48 % kuukausittain tai harvemmin.
- Useimmiten vastaajat käyttävät alueista Rauranselkää (137) ja Kiiskinevaa (85).

Käytätkö jotain suunnitelluista tuulivoimapuiston alueista esim. virkistykseen tai muuhun toimintaan?



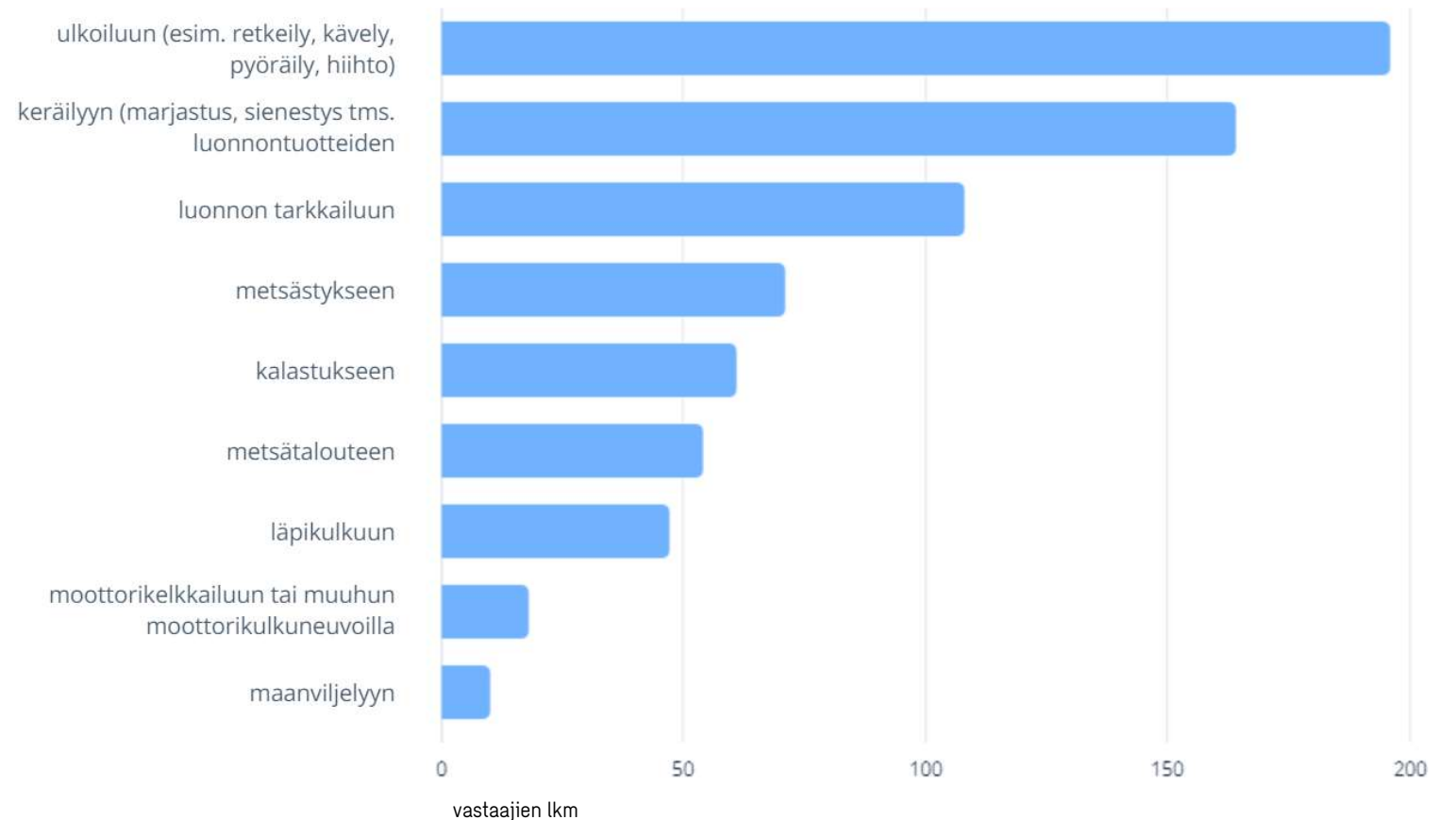
Mitä tuulivoimapuiston alueista käytät virkistykseen tai muuhun toimintaan? (voit valita useamman)



Alueiden käyttö

- Niiltä vastanneilta, jotka kertovat käyttäneensä suunniteltuja alueita, kysyttiin millaiseen virkistykseen tai muuhun olet käyttänyt alueita. Vaihtoehtoista pystyi valitsemaan useamman.
- Suurin osa vastanneista on käyttänyt alueita ulkoiluun ja keräilyyn.
- Suosittua on myös luonnon tarkkailu, metsästys, kalastus ja metsätalous.
- Kommenteissa vastaajat ovat huolissaan siitä, ettei alueita voi enää käyttää samalla tavalla tuulivoimapuistojen tullessa alueelle.

Mihin tarkoitukseen olet käyttänyt tuulivoimapuiston alueita? (voit valita useamman)



Tuulivoimasta vapaat alueet

- Vastaajilta tiedusteltiin, tulisiko Reisjärvellä jättää jotakin alueita vapaaksi tuulivoimatuotannolta, esimerkiksi erämaisiksi luonnonalueiksi.
- Yleisin vastaus oli kaikki Reisjärven alueet tai koko kunta (98).
- Yleisimmin alueina mainittiin Sydänmaa (51), Peuranpolku (44), Raura (30), luonto (30), Metsät (23), erämaa (18), Reisjärvi (14) Kiiskineva (10), Pitkäjärvi (9), Syyryn alue (5), Lestijärvi (5).
- Vastauksissa nousi myös erityisesti ilmi, että asutus ja retkeilyalueet halutaan jättää rauhaan tuulivoimalta. Vastauksissa ymmärrettiin myös kunnan saavan tuottoa tuulivoimatoiminnasta. Lisäksi vastaajilla esiintyy huoli metsäpeurakannasta tuulivoimaloiden tullessa alueelle.
- Lisäksi kysyttiin onko muita toimintoja tai alueita, joita tulisi ottaa erityisesti huomioon Reisjärven kunnan tuulivoima-alueita suunniteltaessa.
- Vastauksissa painotettiin tuulivoimarakentamisen välttämistä taajamien ja asutusten lähetyviltä. Myös luonto, kuten metsät ja järvet halutaan säilyttää tuulivoimavapaina alueena. Tuulivoimavapaa kunta nähdään vetovoimaisena. Toisaalta vastauksissa ymmärrettiin tuulivoimatoiminnan hyödyt kehitykselle ja kunnalle. Lisäksi negatiivisia vaikutuksia sosiaalisiin suhteisiin esimerkiksi maanomistajien tai kannattajien ja vastustajien välillä.

Vastaajien väliset erot

- Muiden kuntien vastaajat pitävät tuulivoimaa keskimäärin negatiivisempänä kuin Reisjärveläiset.
 - Esimerkiksi Reisjärven asukkaat pitävät vaikutuksia tiestön kuntoon (liikennevaikutukset) enemmän positiivisina, kun taas muista kunnista vastanneet enemmän negatiivisina. Samanlaisia eroja nousi myös elinvoimaisuudessa, työllisyydessä, palveluissa, muissa elinkeinoissa ja etenkin taloudessa sekä maanomistajien taloudessa.
 - Reisjärveläiset näkevät myös sähkönsiirron korvauksen enemmän riittävänä kuin muiden vastausten mielipiteissä.
 - Toisaalta nuoriso ja eläkeläiset näkevät sähkönsiirtokorvaukset riittävänä, sen sijaan työkäiset eivät.
- Yli 65 –vuotiaan näkevät positiivisimmin (3,9) uusiutuvan energiantuotannon yleisesti vastauksissa.
- 46-65 –vuotiaat näkevät uusiutuvan energiantuotannon melko neutraalina (3,2), mutta eivät toivo tuulivoimatuotantoa.
- Lähtökohtaisesti työkäiset vastustavat (2,3) ja eläkeläiset kannattavat (3,4) tuulivoimatuotantoa.

Muu palaute

Vastaajat saivat lopuksi antaa avointa palautetta aiheeseen ja kyselyyn. Palautteessa nousi esille seuraavaa:

- Ei tuulivoimaa Reisjärvelle.
- Toisaalta tuulivoimaa kannatetaan verotulojen ja energiansaannin kannalta.
- Tuulivoimatuotantoa halutaan yhdessä muiden energiatuotantomuotojen kanssa, ei erikseen.
- Asutusta ja kyliä ei saisi saartaa voimaloilla. Sopivaksi etäisyydeksi ehdotettiin 3-15 km. Tuulivoima sopii parhaiten merelle, kauaksi asutuksesta.
- Hankkeet nähdään hyvänä mahdollisuutena Reisjärven kunnan, maanomistajien ja veronmaksajien näkökulmasta.
- Tuulivoima-asiassa ei tulisi mennä raha edellä vaan kuunnella kuntalaisia.
- Osa vastaajista harkitsee muuttoa tuulivoiman takia.
- On huomioitava voimaloiden koko elinkaaren vaikutukset, sekä hyödyt että haitat.
- Tuulivoimakeskustelut jakavat mielipiteitä, jolloin riitautumisen vaara on suuri. Vaikutukset voivat olla pitkäkestoisia.
- *”Emme voi välttyä tuulivoimaloiden näkyvyydelle Reisjärvisessä maisemassa, joten ei ole syytä olla ottamatta niitä taloudellisia hyötyjä mitä köyhälle kunnalle ja kuntalaisille tarjotaan.”*
- Kannattaa odottaa päätöksentekoa
- Tuottojen pelätään valuvan ulkomaille.

SWECO

